

Posudek vedoucího diplomové práce

Diplomant: Adéla Kratěnová

Téma a rozsah práce: Udržitelný rozvoj jako právní princip

Předložená diplomová práce má celkem 82 stran, z toho 70 stran čistého textu. Kromě úvodu a závěru je výklad rozdělen do tří částí. První část se zaměřuje na pojem, obsah a vývoj pojmu udržitelného rozvoje, druhá teoreticky rozebírá pojem právní princip. Jádrem práce je část třetí, která se věnuje vyjádření udržitelného rozvoje v platném právu Evropské unie a České republiky a související otázce vymahatelnosti principu udržitelného rozvoje. Práci doplňují seznam použitých zdrojů a povinné součásti (cizojazyčné shrnutí, abstrakty, klíčová slova).

Datum odevzdání práce: 4. června 2015

Aktuálnost (novost) tématu: Téma udržitelného rozvoje samo o sobě samozřejmě není nové: od počátku devadesátých let minulého století, kdy se na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji stal jednou z vůdčích idejí dalšího směřování lidské civilizace, bylo o tomto konceptu – či principu – řečeno a napsáno mnoho. Přesto však téma udržitelného rozvoje není vyčerpáno, s pokračujícím růstem světové populace a hrozbou výrazných environmentálních změn se z něj naopak stává stěžejní téma globální politické agendy. Otázka právního rozměru principu udržitelného rozvoje – a tedy jeho závaznosti, resp. vymahatelnosti – patří v této souvislosti bezpochyby k nejzajímavějším. Zvolené téma lze označit za nové i z hlediska zpracování formou diplomové práce; byť existuje řada vědeckých prací věnovaných principům práva životního prostředí, téma udržitelného rozvoje dosud na Právnické fakultě UK samostatně – alespoň pokud vím –, zpracováno nebylo.

Náročnost tématu: Zvolené téma považuji za náročné. Princip udržitelného rozvoje, ač na první pohled jednoduchý a srozumitelný, patří z důvodu své obecné a vágní povahy mezi nejhůře uchopitelná pravidla práva životního prostředí. Česká odborná právní literatura se mu zpravidla věnuje jen v rovině obecného vymezení, důkladná právní analýza chybí. Zahraniční odborná literatura je rozsáhlejší a poskytuje vodítka pro úvodní rozbor konceptu udržitelného rozvoje, pro ucelené a srozumitelné pojednání o jeho projevech a významu v českém právním řádu je však využitelná jen velmi omezeně. Pro zpracování tématu je proto nezbytná dovednost práce s primárními zdroji, schopnost kritického myšlení a tvůrčí samostatnost.

Hodnocení práce: Práci celkově hodnotím jako zdařilou, je z ní zřejmé autorčino zaujetí tématem a její poctivý přístup k jeho zpracování. Z hlediska formálního nemám k práci výhrady: je psána srozumitelným jazykem, má dobrou grafickou úpravu a prakticky se v ní nevyskytují překlepy a chyby z nepozornosti. Autorka svědomitě a formálně správně odkazuje na použité zdroje, drobnou připomínku směřuji pouze k opakovaným odkazům na tytéž zdroje, kdy postačovala zkrácená citace typu „DAMOHORSKÝ, M. cit. dílo, s. xy“. Téma bylo možné uchopit různými způsoby, autorka se rozhodla zaměřit na vyjádření principu udržitelného rozvoje v platném právu a jeho vymahatelnost, čemuž přizpůsobila strukturu práce, která je sice poněkud popisná, avšak v rámci zvoleného pojetí tématu srozumitelná. Výklad je informačně bohatý a logicky (byť ne zcela důsledně) provázaný a vhodně kombinuje teoretické úvahy s analýzou obecných koncepčních nástrojů a pramenů práva. Mezi připomínkami lze uvést omezené využití části druhé, věnované analýze pojmu právní princip, v dalším výkladu (na str. 29 si autorka sice klade otázku, „*do jaké míry princip*

udržitelného rozvoje disponuje zmíněnými znaky [právních principů]“, bohužel na ni však v práci neodpovídá, pouze konstatuje, že není přímo vymahatelný), absenci jakékoliv zmínky o vnímání udržitelného rozvoje Soudním dvorem EU (tato informace by přitom byla mnohem zajímavější než stručný popis víceméně náhodně vybraných sekundárních pramenů EU) či ne zcela přesvědčivé zdůvodnění výběru průřezových nástrojů pro demonstraci projevů udržitelného rozvoje v nástrojích českého práva životního prostředí (z tvrzení autorky, že „*princip udržitelného rozvoje se projevuje na určitém typu nástrojů ...[j]edná se o nástroje průřezové*“ na str. 50 vzniká mylný dojem, že v jiných typech nástrojů se tento princip neprojevuje). Ve světle obtížnosti tématu je však třeba tyto nedokonalosti práce hodnotit shovívavě; autorka ke zpracování tématu přistoupila skutečně svědomitě a podařilo se jí přiblížit podstatu a význam principu, o němž lze s jistou mírou nadsázky říct, že ho každý zná, ale nikdo ve skutečnosti neví, co přesně znamená.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: S ohledem na výše uvedené konstatuji, že předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce na Právnické fakultě UK, a doporučuji ji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm **výborně až velmi dobře**.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: V rámci obhajoby bych autorku požádala o vyjádření k následujícím tématům:

1. Lze projevy principu udržitelného rozvoje nalézt v českém ústavním pořádku?
2. V roce 1986 přijalo Valné shromáždění OSN rezolucí A/RES/41/128 Deklaraci o právu na rozvoj (*Declaration on the Right to Development*). Lze dle autorčina názoru v současné době považovat toto právo za omezené kogentním požadavkem udržitelnosti?

V Praze dne 19. června 2015

.....
JUDr. Karolina Žákovská, Ph.D.
vedoucí diplomové práce